

פרשת ויצא

"וַיֵּדֶר יַעֲקֹב נֶדֶר לֵאמֹר אִם יִהְיֶה אֱ-לֹהִים עִמָּדִי.. (בראשית כ"ח כ') - וכי יעקב מטיל ספק בהבטחתו של ה' או מעמיד תנאים לנדרו?"

ובכן, למילה 'אם' משמעויות שונות ולאו דווקא הבעת ספק.

"כִּי לֹא אֶעֱזָבְךָ עַד אֲשֶׁר אֶם עָשִׂיתִי אֶת אֲשֶׁר דִּבַּרְתִּי לְךָ.. וַיִּרְא וַיֹּאמֶר מַה נִּזְרָא הַמָּקוֹם הַזֶּה אֵין זֶה כִּי אִם בַּיִת אֱ-לֹהִים וְזֶה שַׁעַר הַשָּׁמַיִם.. - המלה "אם" מתפרשת כאן כעובדה קיימת ולא כספק.

"וַיֵּדֶר יַעֲקֹב נֶדֶר לֵאמֹר אִם יִהְיֶה אֱ-לֹהִים עִמָּדִי וְשִׁמְרֵנִי בַדֶּרֶךְ הַזֶּה אֲשֶׁר אָנֹכִי הוֹלֵךְ וְנָתַן לִי לֶחֶם לֶאֱכֹל וּבְנֶד לִלְבֹּשׁ וְשַׁבְּתֵי בְשָׁלוֹם אֶל בַּיִת אָבִי וְהָיָה ה' לִי לֵא-לֹהִים.. - כאן המלה 'אם' מתפרשת כתקווה או בקשה (לדוגמא: "אם מצאתי חן בעיניך המלך ואם על המלך טוב תנתן לי נפשי בשאלתי.. - (אסתר ז' ג').

ומכאן מתחיל הנדר עצמו: "וְהָאֵבֶן הַזֹּאת אֲשֶׁר שָׁמַתִּי מִצֵּבָה יִהְיֶה בַיִת אֱ-לֹהִים וְכָל אֲשֶׁר תִּתֵּן לִי עֲשֶׂר אֶעֱשֶׂנּוּ לְךָ". במילה "אם" בתחילת הנדר יעקב אינו מעמיד תנאי או מביע ספק בהבטחת ה', אלא מביע אמונה ותקווה לכך שיזכה לחזור ולהקים את בית ה' מהאבן שהפכה למצבה בתחילת הדרך.

יורם קימלמן

שיעור פרשת שבוע- שרה עברון

י מ י ה ח ו ל		שבת פרשת ויצא	
05:35←05:30	זמן תפילין/טלית	16:18	הדלקת נרות
06:00	שחרית א'	16:25	מנחה 14:00
06:45	שחרית ב' (בביה"כ)	-	שיעור הלכה אקטואלית
08:00	שחרית ג' (בביה"ס, ימים א-ה)	06:45	שחרית א'
09:01←08:58	סוף זמן ק"ש	08:30	שחרית ב'
16:25	מנחה וערבית	08:00	שחרית ע"מ
16:38←16:38	שקיעה	16:08	מנחה 13:30, 12:30
20:10	ערבית	14:00	מנחה (בבית שנון)
21:00	ערבית (בשקד ג')	16:00	מנחה ע"מ
		17:14	צאת השבת

שבת
שלום

פרשת ויקרא

"התחת א-להים אנכי אשר-מנע ממך פרי-בטן!"

פרק ל' בפרשת "ויצא" נפתח בזעקת רחל העקרה: "הבה-לי בנים, ואם-אין מתה אנכי!" למרבה הפלא יעקב לא מחבק את רחל ולא מנחם כאלקנה (הלוא אנכי טוב לך מעשרה בנים" שמ"א, א, ח) אלא כועס ומטיח ברחל בחוסר סבלנות: "התחת א-להים אנכי אשר-מנע ממך פרי-בטן!" ללא ספק גם זו האמת, יש בדבריו עלבון וחוסר רגישות לכאבה של רחל. ואכן תשובתו זכתה לגינוי על ידי חכמינו, תוך שהם מבקרים את גישת יעקב לעומת גישת אברהם.

"ויחר אף יעקב ברחל" (בראשית ל, ב), רבנן דרוממה בשם רבי אלפסנדר בן רבי יוחנן אמר (איוב טו, ב) "החכם יענה דעת רוח", זה אברהם וישמע אברהם לקול שרי" (בראשית טז, ב). "וימלא קדים בטנו" (שם), זה יעקב, "ויחר אף יעקב ברחל ויאמר" וגו', אמר לו הקדוש ברוך הוא: **כך עונים את המעיקות!** תייד שפניד עתידים לעמוד לפני בנה. (בני יעקב המגיעים למצרים עתידים לעמוד בפחד לפני בנה של רחל: יוסף) " (בראשית רבה עא, ז).

מדרש זה מלמד אותנו שיעור גדול ביחסי אנוש. אין מוכיחים את האדם בשעת כאבו. בשעה זו כל שיש לעשות הוא להיות קשוב ולכאוב את הכאב ביחד, להאזין למצוקה ולבכות ביחד, להשתתף עמו בצרתו. את הטחת האמת יש (אם בכלל) להותיר לזמן אחר, לא לשעת הבכי והזעקה.

לצד לימוד חשוב זה אני מבקשת לציין עוד רעיון חשוב שפסקונו טומן בחובו. שלא על פי פשט הכתובים, ניצל ר' יצחק עראמא, בעל "עקדת יצחק" (ספרד, תקופת הגירוש) את תגובת יעקב הזועפת כדי ללמד אותנו פרק **בפמיניזם ושוויון מגדרי** כבר במאה ה-15. ואלו דבריו:

"והנה בשני השמות האלה (חווה ואשה) כבר נתבאר שיש לאשה שני תכליות, האחד, מה שיורה עליו שם **אשה**, כי מאיש לוקחה זאת, וכמוהו תוכל להבין בדברי שכל וחסידות כמו שעשו הנביאות וכמה צדקניות ונביאות... והשני ענין ההולדה [...] וגידול הבנים כאשר יורה עליה שם **חווה** כאשר היא הייתה אם כל חי. והנה, תהיה האשה כאשר לא תלד, לסיבה מהסיבות (כלומר כאשר האשה אינה יכולה ללדת מסיבה כלשהי), מנועה מהתכלית הקטן ההיא אל מציאותה (כלומר נשללה ממנה התכלית הקטנה יותר שהיא תכלית ההולדה) ותישאר להרע או להיטיב כמו האיש אשר לא יוליד [...] על כן חרה אף יעקב ברחל כשאמרה 'הבה לי בנים', לגעור בה ולהשכילה בזה העניין הנכבד, שהיא אינה 'מתה' לפי התכלית המשותף באשר מנע ממנה פרי בטן"

רציתי לסיים את המובאה ולומר כי מאות שנים חלפו ודבריו של ר' יצחק עראמא שהיו בזמנו יוצאי דופן הפכו לתפיסה המקובלת וברורה מאליה. אך דומני שיהא זה משפט סיום אופטימי מידי בודענו כי גם כיום במקומות שונים בעולם (ואולי גם בשולי החברה הישראלית?) עדין יש מי שחושבים כי האשה נועדה רק לתפקיד "חווה", לפירון והבאת ילדים לעולם. מסתבר שר' יצחק עראמא עוד לא סיים את השיעור..

גילוי מיוון

אֱלֹהִים מְלֵא אֵף וְלֹא מְנַחֵם כְּאֶלְנָה (הֲלוֹא אֲנִי טוֹב לָךְ מֵעֶשְׂרֵה בָנִים" שְׁמ"א, א, ח) אֲלָא כּוֹעֵס וּמְטִיחַ בְּרַחֵל בְּחוֹסֵר סְבִלְנוּת: "הַתַּחַת אֱ-לֹהִים אֲנִי אֲשֶׁר-מְנַע מִמֶּךָ פְּרִי-בֶטֶן!" לְלֹא סִפְק גַּם זֹה הָאֱמֶת, יֵשׁ בְּדַבְרָיו עֲלֵבוֹן וְחוֹסֵר רִגִישוֹת לְכֹאבָה שֶׁל רַחֵל. וְאֲכֵן תְּשׁוּבָתוֹ זָכְתָה לְגִינוּי עַל יְדֵי חֲכָמֵינוּ, תוֹךְ שֶׁהֵם מְבַקְרִים אֶת גִּישַׁת יַעֲקֹב לְעוֹמַת גִּישַׁת אֲבְרָהָם.

"וַיַּחַר אָף יַעֲקֹב בְּרַחֵל" (בְּרַאשִׁית ל, ב), רַבְּנָן דְּרֹמְמָה בְּשֵׁם רַבִּי אֶלְפִסְנָדְרִי בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר (אִיּוֹב טו, ב) "הַחֲכָם יַעֲנֶה דַעַת רֹיח", זֶה אֲבְרָהָם וַיִּשְׁמַע אֲבְרָם לְקוֹל שְׁרִי" (בְּרַאשִׁית טז, ב). "וַיִּמְלֵא קָדִים בְּטֵנוֹ" (שָׁם), זֶה יַעֲקֹב, "וַיַּחַר אָף יַעֲקֹב בְּרַחֵל וַיֹּאמֶר" וְגו', אָמַר לוֹ הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: **כֵּן עוֹנִים אֶת הַמְּעִיקוֹת!** תִּיִיד שְׁפִנִיד עֵתִידִים לְעֹמֵד לְפָנָי בְּנָה. (בְּנֵי יַעֲקֹב הַמְּגִיעִים לְמִצְרַיִם עֵתִידִים לְעוֹמֵד בְּפֶחַד לְפָנָי בְּנֵה שֶׁל רַחֵל: יוֹסֵף) " (בְּרַאשִׁית רַבָּה ע"א, ז).

אלופים מדפדופים – פרשת ויקרא / הרב ארי

לפני שנשאל את השאלות נחלק לכל המשתתפים ספרי תנ"ך. השאלות כולן יוצאות מפרשת השבוע ויוצרות חיבורים עם מקומות אחרים בתנ"ך. מה שצריך הוא להקשיב, לדפדף, לענות ולעמוד על הקשר בין שני המקורות. המוצאים משמעות מעניינת לחיבורים מוזמנים לשתף אותי.

1. לנכד הובטח בפרשה "וְהָיָה זֶרְעֶךָ כְּעֶפְרַת הָאֲרָץ", לסבא הובטח בפרשת לך לך (בראשית יג) "וְשִׁמְתִי אֶת זֶרְעֶךָ כְּעֶפְרַת הָאֲרָץ". **מהו המקום** בו נאמרה ההבטחה לכל אחד?
2. בפרשה הוא שמה הקדום של בית-אל, בספר שופטים (פרק א) עיר אחרת שנקראת באותו השם.
3. שניים בספר בראשית פונים לאנשים זרים בכינוי "אֲחִי". האחד בפרשה (בראשית כט), והאחד בפרשת וירא (בראשית יט). מיהם האנשים ולמי הם פונים?
4. שניים בספר בראשית מכוונים יפי תואר ויפי מראה'. הראשונה בפרשה (בראשית כט), והשני בפרשת וישב (בראשית לט). **מהו הקשר המשפחתי** ביניהם?
5. על מי נאמר (בראשית יא) שהיא "עֵקֶרָה אֵין לָהּ וְלָדִיד"? על מי מסופר (בראשית כה) "כִּי עֵקֶרָה הוּא"? ומי מכונה בפרשה (בראשית כט) "עֵקֶרָה"?
6. שתי נשים בפרשה נתנו את שיפחתם לאישה. מי היו הנשים ומי השפחות? מי כבר קדמה להם בפרשת לך לך (בראשית טז)?
7. בפרשה (בראשית ל) צמח שמוצא ראובן בשדה, בשיר השירים (פרק ז) למדנו על תכונה מיוחדת של הצמח. מהו הצמח ומהי תכונתו?
8. "הַפְּעַם יִזְבְּלֵנִי אִישִׁי כִּי יִלְדֶתִי לוֹ שְׂשֵׁה בָנִים". מיהו הבן השישי של לאה? מדוע נקרא בשם זה? היעזרו בספר מלכים א פרק ח, פסוק יג.
9. שני "גנבים" בפרשה. הראשונה גונבת חפץ מוחשי, והשני גונב משהו מופשט. מי "הגנבים" ומה גנבו?
10. שתי נשים החביאו תרפים וכך הסתירו משהו מאביהן. הראשונה בפרשה (בראשית לא), והשניה בספר שמואל א, יט. מיהן הנשים ומי הם האבות?

חסד אמת

קהילת סעד היקרה,

ביום שני הקרוב יתקיים בעז"ה איסוף קופות צדקה של חסד אמת בין השעות 17:00-19:00 אחה"צ על ידי חניכי הסניף.

בנוסף לכך נשמח לעוד אנשים שיצטרפו לקבוצת הנהגים שלנו ויצאו איתנו לחלוקת הארגזים בחמישי בלילה פעם בכמה שבועות.

שנזכה תמיד להיות בצד הנותן!

לפרטים ובירוורים נוספים מוזמנים לפנות לגפן שלומי - 0542685461 ושחר אש - 0548358222

עפ"י תלמידי וחסד אמת

מהנצפה החינוך

"על צידו נטה הברוש, לא נשבר את צמרתו הרכין עד עשב.

והנה, מול הים- קם הברוש ירוק ורם..." (אהוד מנור)

לאחר סיום החגים הגיע חודש חשוון ואתו הנושא השנתי של החינוך: **"צמיחה"**.

נושא הצמיחה נבחר לאחר שנת השמיטה, שנה של מנוחת האדמה ועבודת עומק אל תוככי החינוך החברתי ומה הוא בשבילנו. בשנה זו שמנו לנו כמטרה לזרוע זרעים ולהכות באדמה ובלבבות הילדים שורשים אשר ישמשו אותם הלאה כמו שיאנוש קורצ'אק התווה במשנתו: **"הדואג לימים זרוע חיטים, הדואג לשנים נוטע עצים, הדואג לדורות מחנך אנשים"**.

את שנת תשפ"ג חילקנו החל מחודש חשוון ועד חודש סיון לתתי נושאים הקשורים לצמיחה כאשר להובלת כל חודש אחראי צוות חינוך אחר, ולכל נושא ישנו מוטו (שיר או קטע). את חודש חשוון הוביל צוות תלתן/רותם והנושא היה **"ליבה"** – החוזק הפנימי של כל אחד ואחת ושל כל הקבוצה. **המוטו הנבחר לחודש זה היה שירו של אהוד מנור: "ואני ראיתי ברוש"**, בשיר זה מתאר אהוד מנור את עץ הברוש אשר גם בתנאים קשים כמו סערה וחום קיצוני הוא איננו נשבר אלא עומד בהם בזכות חוזקו הפנימי והייחודי. ואכן החודש התבצעה עבודה פנימית וקבוצתית מעמיקה והתחושה הכללית במרחב החינוך הינה של עשייה חברתית ובה ניתן להרגיש ולראות בכל בית וקבוצה את התהליך החברתי שהצוות עובר עם הילדים.

את חודש חשוון הקדשנו גם לתחרות נראות בין הבתים הכוללים (תלתן/רותם, מנגו, ברוש, שיזף ואלה). הילדים והצוות עיצבו מחדש את הבתים, הזיזו, ניקו, עדרו ושתלו, עבדו בצוותים וגילו אחריות רבה לבית הכולל ולסביבתו. ישר כוח גדול לכל העוסקים במלאכה.

במקביל לארגון הבתים התחדשנו, הודות לשרון ולמועצה האזורית "שדות נגב", בלוח מודעות גדול ומרשים הממוקם בירידה לכיוון אולם הספורט ובמגרשי ספורט חדשים - מוזמנים כולם לבוא ולהתבונן.

כולנו מרגישים באוויר את ההכנות לקראת שבת ארגון שתתקיים בסוף השבוע הקרוב (שבת 'ויצא') אנו מודים לכם על סבלנותכם והכלתכם הרבה את סניף סעד ומזמינים אתכם לקחת חלק בשבת ארגון.

רות נאמר

**ליהנותן סולמון ברכות לפר המצווה
לארי ואורן ולכל המשפחה המורחבת
איחולים למחות ולנחת!**

**ליפה סאסי ברכות לפר המצווה
לצדי ואריאל ולכל המשפחה המורחבת
איחולים למחות ולנחת!**

עבודת אפילימ, ארסת ימ'נו (האנק משפוח עמר)

חלק שני - האללת האדם:

כפועל יוצא מהטכנולוגיה ומהשפעותיה, משתנה גם האדם ומאליל את עצמו. אנו עדים לעלייה עצומה בהתנהגות נרקסיסטית; הרשתות החברתיות מעצימות ומטפחות התנהגות זו; רבים מרוכזים לחלוטין בעצמם ובחייהם, מצלמים עצמם בכל מצב אפשרי וחלקם אף מעבירים התמונות דרך פילטרים המקנים למראם מראה אידיאלי, בלתי מציאותי ומסולף. יתרה מזאת: יש עלייה ניכרת בניתוחים פלסטיים, בעיקר אצל צעירים, המעוניינים להגיע במציאות ל"מראה שלהם" לאחר עיבוד התמונה בעזרת הפילטרים; רבים מפרסמים כל פעולה ופעולה שלהם ומדווחים על כל צעד מצעד ועל כל חוויה שחוו; הפירסום עולה ופורח בהתאם. הרב פרופ. יהושע השל כתב על כך: "שטן הפירסומות מרקד לפנינו באם הדרך, מפוז ומכרכר בכל עוז. מי חכם ולא יצא אחריו, אחרי תופיו ומחולותיו? עשויים אנו ללחך עפר רגליו על מנת לקבל פירסום, אבק כבוד, אפילו כזנב הלטה" [א-לוהים מאמין באדם]. גם תא"ל בגמלאות אביגדור קהלני גורס כי אם אתה לא בפירסומת, אם אתה עושה דבר מה ולא מפרסמו כיום, אתה למעשה לא קיים [מנהיגות במעגלי החיים]. מכיוון שמה שהוגדר בעבר כהפרעה נרקסיסטית הפך נפוץ כל כך, פסיכיאטרים רבים כיום מכנים זאת התנהגות נרקסיסטית. האדם מאליל עצמו. הטכנולוגיה והאללה העצמית הולכים יד ביד. אני גורס כבר שנים אחדות, כי ההומו סאפיינס שאליו אנו שייכים, מסיים תפקידו ואנו חוזים בהוצרות מעין אדם חדש, ההומו טכנולוגיקוס. פרופ. ניל פוסטמן דיבר על יצירת טכנופולין: "הכפפת כל צורות החיים התרבותיים למרותן של טכניקה וטכנולוגיה" [טכנופולין]. פרופ. ויקטור פראנקל תיאר זאת ואמר כי "...דומני שעובדה מופלאה היא שהאדם, כל זמן שראה עצמו בשר ודם, ראה את קיומו בצלם אלוקים, בוראו, אבל משעה שהחל להחשיב עצמו לבורא, החל לראות את קיומו בצלם ברואו שלו, המכונה "השאיפה למשמעות". להומו טכנולוגיקוס תכונות שונות משל ההומו סאפיינס, ואנו חוזים במהפך זה בשפע פירסומים פסיכולוגיים, המתארים פגיעה ביכולת לתקשורת בין אישית ולאינטראקציות בין אישיות בכלל, לתופעות של פגיעה בחיי הרגש והדלדולות על אלקסיטימיה – Alexithymia: חוסר היכולת להרגיש או לבטא רגשות במילים [פרופ. ארווין יאלום, פסיכותרפיה אקזיסטנציאלית], התנהגות נרקסיסטית, קושי בדחיית סיפוקים ובסובלנות לתסכולים, התנהגות מוחצנת, השוואתית, עיסוק רב במדידה, ירידת תקופת הריכוז [בעוד שבעבר התייחסו למחזור הריכוז כשעה וחצי, היום מדברים על ירידתו לעיתים אף לדקות] וכמובן עיסוק רב בטכנולוגיות ממוחשבות, במסכים ובמדיה דיגיטלית. בנוסף, קיים צורך בזמינות מוחלטת לרשתות החברתיות, קניות באמצעות הרשת, כשלכל אלה יש משמעות מוחלטת וברורה על תפקודי המוח, במרכזי הגמול, בהפרשת נוירורטרנסמיטורים וביצירת צורך מוחי שכמוהו כהתמכרות. באחד המקומות בהם אני מלמד, קיים איסור על שימוש בטלפונים הניידים בעת השיעור. אני רואה סטודנטים רבים מאוד, שפשוט לא מצליחים לעמוד בכך, ידיהם נשלחות לטלפון לכאורה ללא רצונם ובלי שימת לב, חלקם אף עוקפים האיסור ע"י שימוש בתוכנות הרשת החברתית במחשב, המותר כמובן בשימוש בכיתה ואף ע"י שעונים חכמים הקשורים לרשת. הם ממש לא מסוגלים להתגבר על הדחף להציץ בכל איתות של הרשת החברתית. יחד עם זאת, כבר מדובר על שינויים שכבר קיימים ואך יתעצמו, במרכזים מוחיים שונים ובמסלולים עצביים במוח. לדוגמה, השימוש ביישומון Waze פוגע במרכזים המרחביים שלנו ומוריד יכולות מוחיות להתמצאות במרחב ללא יישומון זה. יש ירידה באוצר המילים וביכולת הביטוי אצל צעירים רבים, ותלך ותגדל בעייתיות היכולת לפענח תקשורת לא מילולית, והפגיעה ביכולת חשובה מאוד זו, המהווה נדבך חשוב בתפיסת המציאות, האינטראקציות הבין אישיות ובתפיסת העצמי שלנו, מתעצמת מאוד עקב שימוש בלמידה מרחוק, בשיבות מרחוק, כמו בזום. העיתונאי גדעון רייכר, הראה לא פעם בשנים האחרונות, בטורי הדעה שלו בעיתון מעריב, את הפגיעה שיש בהפיכה לטכנופולין, במבוגרים בחברה העכשווית, והפער בין ההומו סאפיינס להומו טכנולוגיקוס ילך ויגדל. אגב, גם שינויים גופניים יוצרו, וכבר עתה אנו עדים לעלייה משמעותית בקוצר ראייה ובעיות ראייה אצל ילדים, עקב חשיפה ממושכת למסכים, וכן עליית תחלואה עקב ישבנות [מושג חדש, המתאר עיסוקים הדורשים ישיבה ממושכת], אצל בוגרים וילדים כאחד. יכולני להעיד כי את כל זאת אנו כבר רואים בממדים לא קטנים

באוניברסיטאות, ואישרו דבריי מרצים לא מעטים עימם שוחחתי. סטודנטים רבים יותר ויותר מאופיינים בהתנהגויות שכמותן כמעט לא ראינו בעבר, ודאי לא בעוצמה ובהיקף כהיום: הסטודנטים "מכורים" לטכנולוגיה; רבים מהם "מפונקים" ומעוניינים שהחומר הלימודי יוגש להם במצגות מפורטות עם כפית ממוחשבת מזהב; הם מאוד ביקורתיים, לעיתים רבות רק לשם הביקורת, הומור הפך לגנאי ולאיסור והם אינם מביעים רגשות ואינם מאפשרים קשר אנושי חם וישיר עם המרצים. כמו כן, הם הפכו למכונות למידה משוכללות מאוד ואיכותיות, אך ללא סממני תקשורת בין אישית טובה כבעבר. זוהי כמובן אמירה מכלילה, ישנם גם סטודנטים רבים נפלאים, אנושיים, שתענוגו ללמד. עם זאת, נותני הטון הם כפי שצינתי, ואני מכיר מרצים המתחמקים מהוראה ככל יכולתם או אף הפסיקו ללמד בשל כך. כמובן שניתן לטעון שזהו חלק מהטיפוס ההתנהגותי הדורי כמו דור ה-Y, כמוצג ע"י פרופ. תמר אלמוג ופרופ. עוז אלמוג. עם זאת, ההשפעה הטכנולוגית קיימת ללא ספק, ויוצרת התנהגויות שליליות בעיני, כמתואר.

וכך, האדם מאליל את הטכנולוגיה, הטכנולוגיה משפיעה על האדם וגורמת לו להאליל עצמו, ושני אלילים מודרניים אלה, מאיימים לשנות לחלוטין את המין האנושי, תוך פגיעה גופנית, רפואית - ללא כל ספק, פגיעה נפשית כראות עיני רבים ופגיעה באיכות הסביבה, המשפיעה רפואית ונפשית כאחד.

אז אם כך, מהו הפיתרון? איזון ומיתון לדעתי, ואני מקבל לחלוטין את דברי הרב יוסף דוב הלוי סולובייצ'יק [חזון ומנהיגות] בנושא: "...כיבוש הטבע בידי האדם מצמיח, כמובן, לא רק ברכות אלא גם אסון." "...על האדם לקחת את הסיכון." "אך יש גבול למהלך המתרבת. על האדם להיות יצירתי ולא לחשוש מהתנגדותה ועוינותה של הסביבה, כל עוד הוא יודע כיצד לנהוג בברכות שמרעפה עליו הציוויליזציה, כל עוד אין הוא משתכר מהישגיו, כל עוד הוא מודרך על ידי מדיניות נבונה ומוסרית, כל עוד אין הוא מנסה להגיע עד האינסוף, אל שליטה בלתי מרוסנת ובלתי מוגבלת, כל עוד הוא יודע כיצד לנהוג בשבע שנות השובע - ליהנות בענווה, לייצר בצניעות, לקיים את החוק המתחייב מתוך השמחה וההצלחה, לעמוד בתביעה המוסרית באשר לשפע, תביעה המלמדת אותו לחלוק את מה שיש לו עם אלה שגורלם לא שפר עליהם כמזלו שלו."

במילים אחרות, אם בעזרת האינטליגנציה אנו כובשים את הטבע, מפתחים טכנולוגיות, הרי שבעזרת הקוגניציה אנו אמורים לוודא שכיבוש הטבע והטכנולוגיה נעצרים כשהם פוגעים בנו. גם הרגש חייב להכיר באחר הנפגע, ולעצור פגיעה כלשהי בו עם אמפתיה והבנה. ומוסיף הרב: "...חייבים אנו תמיד להיות מסוגלים לעמוד גם במבחן שנות השפע והעושר. הדרך שבה אנו מתענגים על ברכותיו של האלוקים, שבע השנים הטובות, קובעת כיצד נצליח לשרוד בשבע השנים הרעות. אם האדם הוא נבון ומתנהל בימים של שגשוג בהתאם למוסריות הנדרשת בתקופה של שפע, אם האדם אינו עובר את הגבול הרצוי של הסבירות והמידה הראוייה, אם האדם איננו נכנע להדוניזם חסר אחריות וגבולות - אזי התקפתן האלימה של שבע הפרות רעות המראה ודקות הבשר תהייה מוגבלת, והאדם יצליח לשרוד ולהתמיד בחיים מתורבתים של ידע וטוב. אך אם ישל האדם בשבע שנות ההצלחה... אם ינצל את הטבע לרעה ויבקש לו חיי תענוגות, אם ימשיך לגלות חוסר רגישות לנורמות המוסריות וינסה בימים טובים להריק את כוס התענוגות עד הטיפה האחרונה - אזי שבע הפרות רעות המראה יתקיפו אותו באכזריות ובלא רחמים." "...אדרבא, התקפתם של הכוחות השטניים על החברה, תחת שתביא להרס גמור, תחזק את היסודות הבונים שבחברה שלנו" [שם].

הרב סולובייצ'יק היה אקזיסטנציאליסט. וכשם שפרופ. פראנקל גרס כי מול פסל החירות האמריקני בחוף המזרחי, יש להקים גם את פסל האחריות בחוף המערבי [הזעקה הבלתי נשמעת למשמעות], קורא גם הרב לאחריות. יש ברכה רבה בטכנולוגיה ויש יופי גדול באדם. אך עלינו להחזירם מתוך אחריות לחיינו ולחיי עולמנו, לפרופורציות הנכונות, להאט התפתחות ההומו טכנולוגיקוס, תוך פיתוח מחדש של ערכים אנושיים עמוקים ואיתנים, שישימו גבולות לשלטון הטכנולוגיה ולהאללת האדם.

ד"ר אבי כספי (אביה של חברתנו שקמה כספי-יניב)

פִּינַת הַטְרַיווִיָּה / יאיר פּוֹמֵי וּפְרָקַי אִפְרַתִּי

נסו למצוא קשר בין השאלות לפרשת "ויצא", תשובות במהופך בעמוד 2

1. איפה ממוקם הר זבד?

2. מה שמם של נגני הכינור והתוף בשיר "מקהלת נוגנים"?

3. איך נקבעת זהות המנצח במשחק מחניים קטן?

4. מה מספרו של הקטר, העומד בתחנה באר שבע, לפי שירו של חיים חפר?

5. באיזו שכונה בירושלים מוצג הפסל "סולם יעקב"?

6. עם איזו תנועה מזוהה הביטוי "ופרצת ימה וקדמה צפונה ונגבה"?

7. מיהו "אָבִי, פֶּלִיתֶפֶשׁ פֶּנּוֹר וְעוֹנֵבִי"?

8. איזה תפקיד נושא היום גלעד ארדן?

9. איך מכונה טבלה לניהול לויז?

10. למה משמש אתר "דודאים"?

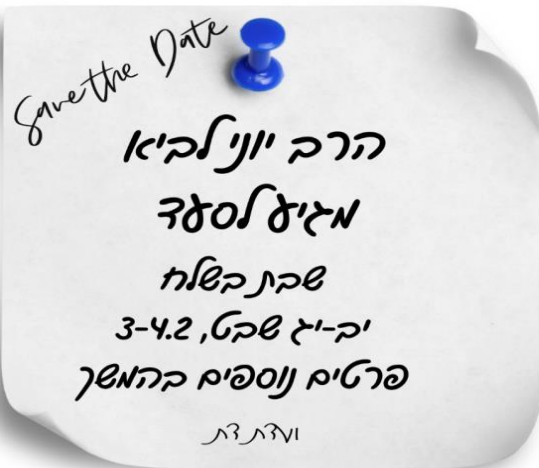
צילום הסטורי משנת 1915 של תחנת הרכבת בבאר שבע שהוקמה בתקופה העותמנית

עֲלֵת בּוֹנוֹס: מִי הַמַּשְׁפּוּחַ שֶׁאֵרֶת בְּקִצֵּה אֲרֵצֵת רֹחוֹת הַשָּׁמַיִם בְּקִיבוֹץ? (הֵכִי צְפוֹנִיִּים, וְכו')

תיקוני טעות מהשבוע שעבר:

1: הצבע כחול המופיע בדגל צרפת אינו מופיע בפרשת תולדות, כי אם בפרשת וירא.

2: מלבד נגה אבן צור וגלית דנין, ישנו עוד זוג תאומים – אלי סימון וחנהליה אלברט.

טוב שכן קרוב..

כבר יותר מחמש שנים, שחברי הקהילה השכנה בכפר עזה, מקיימים מנין בשבתות ובחגים, אצלם בבית הכנסת. יש שם קבוצת אנשים שחשים מחויבות ושמחה גדולה על היכולת להתפלל יחד, בביתם שלהם, ולא כאורחים, אצלנו.

על פי בקשתם, אנו, מספר חברים ובני נוער מסעד, מחזקים את החבורה, ויורדים להשלים את המניין לפי הצורך, ומסייעים גם בשליחות ציבור וקריאת התורה.

לאחרונה אנו חשים שנחלשנו במספר הנחלצים להשלמת המניין. נשמח מאוד לאנשים צעירים, בגוף או ברוח, שיצטרפו אלינו, לקבוצת הווטסאפ, ולצעידה בערב שבת (בהלוך ניתן לרדת עם רכב) ו/או בשבת בבוקר. (התפילה מתחילה שם ב-08:00) מרחק של כ-20 דקות הליכה, אחת למספר שבועות, איש כפי שמתאים לו. בדרך כלל התפילה שם בנוסח עדות המזרח, אך מתקבלים בשמחה רבה גם שליחי ציבור ובעלי קורא אשכנזים.

אנו רואים זאת כזכות גדולה, לסייע לשכנינו, ולחזק את נוכחות המסורת בליבם.

להצטרפות למשימה: שילחו שם ומספר טלפון לדוד דרורי 0523907809, או ליחזקאל לנדאו 0523934501.

מצורפת הודעה נרגשת של רונן יעקובי, ממובילי המניין בכפר עזה, מלפני מספר שבועות:

ערב טוב חברי קבוץ סעד היקרים! תודה רבה על עזרתכם בתפילות חגי תשרי. אתם אנשים מדהימים עם נתינה אין סופית. זה לא מובן מאליו. בע"ה בשמחות אמן.

יחזקאל אֶלְדָּא

"אהודה נא לכט חידה" (שופטים יד')

יצא לאור ספרו החדש של ליפא אהרוני: **"הבה נחכימה"** ספר חידות על חגים ועל שמות.

ספר חווייתי ועשיר זה, אוצר בתוכו חידות מתוחכמות ותשובות לצידן – לכל אירוע, חידות אשר תעוררנה שמחה ועניין, הנאה, לימוד, צחוק, ומחשבה.

במגוון החידות, ישנן חידות רבות על חגים ומועדים ושמות של אנשים.

חלקן קלות כקליפה של שום, וחלקן קשות כאגוז שאין יד רכה מסוגלת לפצח. חלקן המעלות חיוך על שפתיים, וחלקן מקמטות מצח בין העיניים. יש בהן שנכתבו בצורה ישירה, ואחרות נשענות על ידע בחוכמת הגימטרייה ועל משחקי מילים.

ניתן להשתמש בהן במסיבות שונות, בקידושים בבתי הכנסת, בתנועות נוער, בבתי ספר ובכל כינוס חברים במקומות שונים.

הספר מוצג בכלבו, מוזמנים לעיין בו, וניתן להזמין במקום.

רחל אֶלְדָּא

דבר הקומונרית לשבת אראון תשפ"ד

משפחת סעד היקרה!

במהלך החודש האחרון למדנו, העמקנו, צבענו קירות (וחברים), עשינו חזרות, שפשפנו עיניים והנה הרגע החגיגי והמיוחד הגיע- שבת ארגון!

"נפש יהודי הומיה"

הוא הנושא שליווה אותנו בחודש האחרון וימשיך ללוות אותנו בשנה הקרובה. שלושת המילים האלה טומנות בתוכן נושא עמוק ורחב. והפעם יש לי משימה אחרת בשבילכם:

אשמח אם תיקחו דקה לחשוב ולשאול את עצמכם "במה אני אתרום למדינה שלי?" "מה החלום הגדול שאני מעזור לעם ולמדינה שלי להגשים?" "מה אני אוכל לעשות בסניף, בקהילה, ובחיים שלי כדי שיהיה כאן עוד יותר טוב?"

"אפילו כשנדמה שאין מוסיפים דבר ושום רעיון חדש, אין הדבר כן, כי במה שמעתיקים את העניינים ממקום למקום מוסיפים תנועה חיותית ואור פנימי, אור חיים חדש מזיח ושופע" (הרב קוק)

בעקבות הנושא יצא לי לחשוב מה הדור שלנו כבר יכול לחדש ולקדם שהדורות לפנינו לא עשו? הרי כבר ארץ ישראל קמה, יהודים גרים בארץ, לומדים מתורת ה' והחקלאות מפותחת... אז מה נשאר לנו לעשות?

נשאר לנו לחזק את הרוח של עם ישראל, להכניס תזוזה וחיים, אור חדש שרק הדור שלנו יכול להביא איתו!

אז רוצה להגיד לכם קיבוץ יקר- תודה ענקית!

תודה על חודש משמעותי שילווה אותי לכל החיים. תודה לכל מי שתמך, פירגן והציע עזרה... תודה לצוות נחשון והדרכה שבלעדיהם באמת כלום לא היה קורה!

מתרגשת מאוד להזמין אתכם לשבת מדהימה ומוצאי שבת ושבעזרת ה' יהיה בלתי נשכח!

באהבה והערכה,

מאור הקומונרית

תראי, תראי, תראי!

ביום ראשון הקרוב, במהלך כל היום והערב,

כיתת הכוננות שלנו תתרגל ברחבי הקיבוץ.

ייתכן ובמהלך התרגיל נפעיל שאלון אוכלוסייה באמצעות ה"קהילנט" – נשמח

לשיתוף פעולה!

אריאל מאיר סאסי-רבי"ץ

פִּינֵת לַשּׁוֹן (22)

תענתועי ושעשועי לשון

כאשר תהיתי איך קרה שיהודים מזרחיים רבים (בעיקר יוצאי בולגריה) שם משפחתם הוא: אשכנזי, ולעומתם קראו רבני מזרח אירופה האשכנזים לתנועה הציונית שהקימו – מזרחי? לא, לא בגלל שהיו יוצאי מזרח אירופה... ובכן, הגעתי אחרי חיפוש, לתשובה לתמיהה זו: הכינוי "מזרחי" הוא צירוף של ראשי וסופי תיבות של שם האגודה המלא – "מרכז רוחני". קראתי פעם הסבר של אחד החוקרים, מדוע היה צורך לקצר את שם התנועה (ואינני ערב לנכונות הרעיון). אבל כדי שההצעה תובן גם לצעירי הצאן, עלי לתאר איך התנהלה התקשורת בראשית המאה העשרים, בטרם ההתקדמות הטכנולוגית של ימינו. מערכות כבלים נפרשו מעיר לעיר – ובאמצעותם ניתן היה לשלוח "טלגרמות" (כיום מברקים) מבית הדואר המקומי אל בית הדואר המבוקש – ומשם הביאו הדוורים את המברק אל בית הנמען. אבל – אליה וקוץ בה: השולח מברק משלם את מחירו על פי מספר המילים בו, לכן השתדלו השולחים לקמץ במילותיהם על ידי ראשי תיבות. זכורני, שליום נישואיני בשנת תשי"ג, בין מברקי הברכה שהגיעונו – היו שפתחו ב: "אחדשהט" (אחר דרישת שלומכם הטוב). אגב, גם לפני המצאת הטלגרף נהגו כותבי המכתבים להרבות בראשי תיבות, כי הנייר היה יקר... ואם אתם זוכרים איך הגענו לשיעור ההיסטוריה על התקשורת הקדומה, הרי זה בזכות אותו חוקר אלמוני שניסה להסביר מדוע נקרא המרכז הרוחני: מזרחי – על מנת לחסוך בתשלומי הטלגרמות...

גלשנו למען הצעירים הרחק מן הנושא, ועדיין לא ניסינו ליישב את פשר הכינוי "אשכנזי" ליוצאי הבלקן ובולגריה. כאן התשובה קצרה. כידוע, היהודים נהגו לנדוד ממקום למקום – אם עקב גזירות רעות ואם עקב חיפוש פרנסה טובה. כך הגיעו רבים מצפון אירופה וממזרח לדרום היבשת. בעת שטרם היה מקובל להעניק שמות משפחה – כונו המהגרים, על פי מוצאם: "אשכנזי". כינוי זה נותר, על אף שהמשפחות נטמעו בחברה המזרחית.

דוגמה נוספת לתענתועי לשון, קשורה לפרשת הקורונה. ב"זכותה" הגענו להבין את הביטוי: "עולם הפוך ראיתי" – כאשר נבדקת כדי לוודא אם נדבקת במחלה, והתשובה היתה: שלילי – הרי זו תשובה חיובית, כלומר אתה בריא. ואם חלילה תשובת הבדיקה קבעה: חיובי, הגעת למצב שלילי..

ובנושא אקטואלי אחר, במסגרת "לשון נופל על לשון". אנו בחודש כסלו, עת עידן גשמי החורף מחריף, וחובש החר"פ מחריף נפשו, חרף הממטרים - כדי למנוע את החרפה עקב החרפת הסופה..

הבה נבדוק איך התפתחה לשוננו בהתאם להתקדמות הטרור. זכורני שבנערותי אלו היו הכינויים לפצועים: פצוע קל ופצוע קשה. בשלב מסוים נוסף התואר "פצוע קשה מאוד". בימינו, לצערנו לשוננו עשירה בתיאורי הפציעות: קל, בינוני, קשה, קשה מאוד, אנוש. יש להבין - הפוגע באנשים רחוק ת"ק פרסה מאנושיות ודינו הענשה. נסיים בתקוה לימים של גאולה וישועה.

משלחה של אגרות הקהילה

תשס"א / 1990

קהילה יקרה,

עדו אורלוב נכנס בימים אלה לתפקידו כרכז ועדת קליטה, נפגש עם ועדת קליטה והחל לפגוש את הנקלטים תוך כדי חפיפה עם הלה פורגס, נאחל לעדו בהצלחה רבה. בהזדמנות זו אני רוצה להודות להלה על הובלת הקליטה בשנתיים האחרונות בסעד. הלה הובילה את הוועדה לעשייה מרובה הכוללת את עדכון נוהל הקליטה תוך התמודדות עם אתגרים מורכבים, במקצועיות ובנחישות תוך מסירות ותחושת אחריות גדולה לעיצוב הקהילה ולטובת הקיבוץ. תודה לך הלה!

ההרשמה למפגשי **המצפן הקהילתי** בעיצומה ואתם שואלים אותנו מה יהיה במפגשים? על מה נדבר? שוב תהליך ארוך שלא ישנה כלום?

הנה חלק מהתשובות..

☞ זה לא יהיה ארוך. המצפן הקהילתי הוא מהלך ממוקד של הקהילה להגדרה מחודשת ובת זמננו של ה"יחד" שלנו כקהילה. התחלנו עם הקמת הצוות המוביל בשלהי תשרי, בכסלו נפגש לדבר אחד עם השניה, בטבת נחשוף את התוצרים שיצרנו לאחר עיבוד חומרי הגלם שנאספו ובחודש שבט נתחיל בהקמת צוותי עבודה ובהטמעת היוזמות השונות. חמישה חודשים ממוקדים שיובילו אותנו אל הצעד הבא ויכוונו את המצפן הקהילתי של סעד.

☞ אנחנו הולכים להיפגש לדבר אחד עם השניה, להכיר יותר, אולי להכיר כאלה שעוד לא הכרנו. גדלנו במהלך השנים והיום אנחנו קהילה גדולה ומגוונת, ככל שנכיר זה את זה, כך נוכל לתת מקום וביטוי למגוון שבנינו.

☞ נדבר על מה שנבחר. נספר את הסיפור שלנו, נדבר על מה שמאפיין אותנו כקהילה, מהם הערכים שלנו, מה בעצם המכנה המשותף המחבר אותנו. ניתן מקום לרגשות, לא רק לרעיונות (אידאות מוצקות) ונכיר במורכבות האנושית והאישית של כל חלקי הקהילה.

☞ המטרה המרכזית היא לחזק את הקהילתיות בסעד, לחדש וליצור את הדבק האנושי, הבינאישי והחברתי הייחודי לנו ולהגביר את השייכות שלנו לקהילה.

☞ זו הזדמנות לשמוע דעות ועמדות שונות משלנו ולהיות פנויים להקשבה יותר מאשר מתאפשר לנו בדרך כלל. נשתדל להניח לרגע עמדות מוצקות - את 'המקום היודעי' - לטובת קשיבות ואמפתיה.

☞ נסתכל קדימה ונכוון את המצפן הקהילתי שינחה את דרכנו בצעידה המשותפת שלנו לשיפור איכות חיינו.

אם במקרה טרם נרשמת...
זה הזמן, בואי לקחת חלק. הקול שלך חשוב!

להרשמה למפגשים
סרקו את הברקוד משמאל ←

שבת שלום וברכה,

ערון

ד"ר זדהל זילבער

שבת ארגון תשפ"ג

נפש יהודי הומיה"ג

סניף 880

<p>מוצ"ט:</p> <p>18:30 תפילה מהסניף לרחוק הכלדו מפקד והמלאך שגדים צילנות</p> <p>21:00 הופעת דחזר אובל ימין</p>	<p>"וביום השבת":</p> <p>8:30 תפילה 10:45 קיזש וערוכת קירות דסניף</p> <p>15:00 מפקד מאור 15:15 מנחה סניפת דדית כנסת חטידה פזמה סניפת עם השליחים</p> <p>17:08 צאת שבת</p>	<p>ערב שבת:</p> <p>16:18 כנסת שבת תפילה וריד שבת חגיגת דדית כנסת הצול</p> <p>ארוחת חד"ג דמרחד חינוך פזמות חדק עם השליחים!</p>
---	--	--

הואך להיות מאור!
מחכים לכם מאור, סאל תשפ"ג הגס ומאור